

## Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomantka: Tereza Čaladi

Téma diplomové práce: Vlivná osoba

### 1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika úpravy vlivné osoby v našem právu obchodních korporací vznikla (v této podobě) až v souvislosti s přijetím zákona o obchodních korporacích, jde tedy o téma relativně nové. Bylo sice již předmětem doktrinární pozornosti, jeho průzkum ale nelze označit za uzavřený; téma je proto aktuální.

### 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti a z hlediska rozsahu dostupných zdrojů

Česká úprava vlivné osoby nemá žádný přímý předobraz v zahraniční či historické tuzemské úpravě ani jednoznačný teoretický základ. Pochopit tuto úpravu v míře umožňující její výklad tedy vyžaduje značné teoretické znalosti a dobrou orientaci v principech práva obchodních korporací. Téma proto považuji za spíše náročnější.

### 3. Kritéria hodnocení práce:

#### A. Stanovení cíle práce a jeho splnění

Diplomantka si vytkla za cíl "především kriticky představit aplikační a výkladové problémy, které vyvstávají při využívání institutu vlivné osoby, navrhnout jejich možná teoretická řešení a zhodnotit současnou právní úpravu a využívání tohoto institutu" (str. 1). Tento cíl se docela naplnit nepodařilo, když diplomantka sice řádně představila mnohé aplikační a výkladové problémy, *návrhy možných teoretických řešení* v práci ale nenalézám a postrádám i zhodnocení využívání tohoto institutu. Jedním dechem ovšem nutno dodat, že vytčený cíl byl velmi ambiciósní.

#### B. Logická stavba, systematika práce

Pokus o logickou stavbu práce zůstal bohužel spíše v náznaku, diplomantka se pokusila si nejprve připravit pojmový aparát a s ním potom atakovat jednotlivé výkladové problémy, na které lze v úpravě narazit, tento záměr ale zůstal nenaplněn. Hlavním důvodem tohoto neúspěchu je podle mého názoru fakt, že diplomantka se k problematice ovlivnění pokouší přistoupit z oblasti práva podnikatelských seskupení. Ve skutečnosti jde ale o institut zakořeněný v právu korporacním a nejlépe se projeví v situaci, kdy společnost *není* součástí

podnikatelského seskupení. Pro právo podnikatelských seskupení tkví význam institutu v tom, že z něj za určitých okolností připouští výjimku. Jinak řečeno, institut ovlivnění je nezbytný k pochopení práva podnikatelských seskupení, právo podnikatelských seskupení ale nijak zvlášť nepomáhá pochopit institut ovlivnění.

#### **D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací. Reprezentativnost a aktuálnost zdrojů**

Zpracování domácí literatury je zcela dostatečné. Naopak zahraniční literatura až na jedinou výjimku absentuje. Ačkoliv se přitom zdá, že jde o téma ryze domácí, k *teoretickému* zkoumání institutu (o který diplomantka usilovala) by bylo zahraniční inspirace více než třeba.

#### **E. Úprava práce (text, grafy, tabulky) Formální podoba textu:**

Úprava textu je standardní.

#### **F. Jazyková a stylistická úroveň**

Diplomantka formuluje neobratně, místy až na hraně srozumitelnosti (namátkou na straně 19: *"Opírajíc se o názor v odborných publikacích je nelogické považovat zavinění jako další předpoklad k povinnosti uhrazení újmy vzniklé při ovlivnění"*), nejde ale o nedbalost a lze tedy očekávat, že s přibývajícimi odbornými texty se budou autorčiny jazykové schopnosti zlepšovat. Gramatických chyb a překlepů v práci není mnoho, byť ani jim se diplomantka zcela nevyhnula (např. návrh deváté směrnice skutečně nebyl předložen v roce 1894, jak stojí na straně 8).

#### **G. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu) a další vyjádření k práci.**

Po první kapitole, která bohužel příliš nesouvisí s vlastním tématem práce (viz výše), diplomantka postupně probírá jednotlivé výkladové problémy, které text zákona přináší, přičemž vždy popisuje škálu publikovaných názorů a následně doplňuje vlastní pohled. Přístup k těmto problémům je ovšem až na výjimky ryze pozitivistický: autorka se téměř vůbec nezamýšlí nad smyslem, účelem či teoretickým zařazením pravidel, které se snaží vyložit, svou argumentaci hledá jen v textu zákona o obchodních korporacích nebo občanského zákoníku. Obzvlášť je to patrné například v rozboru otázky, zda je odpovědnost vlivné osoby subjektivní či objektivní (str. 18 a násl.), kde se autorka vůbec nezamýšlí nad tím, kdy zákonodárce sahá po subjektivní a kdy po objektivní odpovědnosti, zato velikou pozornost věnuje možnému významu nevydařeného ustanovení § 2895 NOZ.

Takový exegetický přístup není příliš přínosný ani tam, kde je jeho základem kvalitní legislativní text. Používat jej v případě formulačně často neukázněného a leckde nekoherentního nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích vede na scestí. To je patrné například tam, kde autorka, vedena zákonnou definicí valné hromady jako "nejvyššího orgánu", automaticky předpokládá, že hovoří-li zákon o "členech orgánů", má tím namysli i

společníky. Přitom z účelu většiny ustanovení, která o "členech orgánů" něco stanoví, je zcela zřejmé, že se má vztahovat toliko na členy *volených* orgánů (přičemž si lze vůbec klást otázku, zda z faktu, že valná hromada je orgánem, opravdu vyplývá, že osoby, které na ní hlasují, jsou jeho *členy*, když žádný takový členský vztah právem konstruován není). Dlužno dodat, že diplomantka nakonec v tomto ohledu vyloží § 71 odst. 5 ZOK správně, pokud by ale k právu přistoupila méně pozitivisticky, mohla si tyto úvahy do značné míry ušetřit.

Závěry autorky k jednotlivým dílčím otázkám ve výsledku působí poněkud nahodile, nejsou logickým a nutným vyústěním žádné strukturované argumentace. (Ostatně i řazení práce tímto trpí a není příliš zřejmé, proč jsou jednotlivé otázky traktovány právě v pořadí, ve kterém se tak děje.) Naplno se to potom projeví v polemice s rozhodnutími Městského a Vrchního soudu k otázce, zda zmocněnec korporace může být její "vlivnou osobou" (str. 42 a násl.). Není vůbec jasné, proč by povinnosti a odpovědnost zmocněnce vůči zmocniteli vyplývající z mandátní smlouvy (jež v daném případě zjevně byla podkladem pro zastupování) neměly být k ochraně zájmů korporace dostatečné, obzvláště když v případě zaměstnance žádný problém neshledává (str. 50). Říká-li přitom diplomantka: "*zmocněnec podle ustanovení § 441 občanského zákoníku nemá povinnost péče řádného hospodáře, ani povinnost jednat s další odbornou péčí a zákon u něj jiný nástroj ochrany před jejich vlivem v obchodní korporaci nenabízí,*" (str. 45-46) vyvolává to otázku, zda zcela správně chápe vztahy, jež civilní právo mezi zmocněncem a zmocnitelem zakládá.

#### **4. Doporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň**

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě. Předběžně navrhuji klasifikovat ji stupněm „dobře“ s tím, že výsledné hodnocení bude záviset na vystoupení diplomantky při obhajobě.

V Praze dne 7. února 2020

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

vedoucí DP